

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практична граматики

Освітня програма «Середня освіта (англійська мова і література)»
Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практична граматики
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Думчак Ірина Михайлівна (1, 2 семестри); Дойчик Оксана Ярославівна (3, 4 семестри).
Контактний телефон викладача	096 503 43 56 (Думчак І.М.), 096 385 61 19 (Дойчик О.Я.)
E-mail викладача	dumcira2018@gmail.com , iryna.dumchak@pnu.edu.ua ; osdoichyk@yahoo.com , oksana.doichyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	практичні заняття
Обсяг дисципліни	12 кредитів ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	вівторок 13.30 (Думчак І.М.), понеділок 15.00 (Дойчик О.Я.)
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Практична граматики» має на меті забезпечити студентів знаннями з основних розділів граматики сучасної англійської мови, зокрема морфології і синтаксису.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює основні граматичні вміння і навички, які є передумовою адекватного використання англійської мови в усному і писемному мовленні. Курс формує практичне вміння використовувати широкий спектр лексико-граматичних засобів мови для успішного спілкування англійською мовою, співвідносити граматичні закономірності рідної і іноземної мови для використання цих навичок при виконанні перекладних вправ з української мови на англійську і навпаки, сприяє розвитку професійних навичок вживання граматичних структур англійської мови в усному спілкуванні та збагаченню загального лінгвістичного досвіду студентів для подальшого вдосконалення ними своїх лексико-граматичних вмінь і навичок.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
Формування у студентів міцних граматичних навичок правильної англійської мови в її усній та писемній формах.	
4. Результати навчання (компетентності)	
4.1 Загальні компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> • Здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах. • Здатність навчатися та продовжувати навчання із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями. • Здатність працювати в команді та автономно. • Здатність спілкуватися іноземною мовою, усно та письмово. • Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності. 	
4.2 Фахові компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> • Здатність використовувати в професійній діяльності знання про англійську мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. • Здатність використовувати в професійній діяльності концептуальні наукові та практичні знання традиційних і новітніх теорій граматики. • Здатність ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. • Здатність вільно оперувати спеціальною лінгвістичною термінологією для розв'язання 	

професійних завдань, зокрема у ЗЗСО.

- Здатність планувати, організовувати та проводити уроки та навчальні курси з основної іноземної мови, а також оцінювати навчальні досягнення учнів.
- Здатність організовувати та керувати власним професійним розвитком та інших осіб у сфері вивчення та навчання англійської мови.

4.3 Результати навчання

- Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані.
- Організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами, зокрема вміти граматично правильно будувати та вживати англійські розповідні (стверджувальні, питальні, заперечні), спонукальні речення із правильним розташуванням і узгодженням усіх членів речення.
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють, зокрема диференціювати основні види, форми, відмінки, значення повнозначних частин англійської мови; видо-часові форми активного і пасивного станів дієслова; схеми переведення прямої мови у непряму та узгодження часів; модальні дієслова, базові та з відтінками значень; значення артиклів; неособові форми дієслова; способи дієслова тощо.
- Планувати, організовувати та здійснювати освітній процес з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб та інтересів, а також специфіки навчального предмету.
- Використовувати англійську мову в усній та письмовій формі для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, пояснювати граматичний матеріал англійською мовою.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
практичні	120
самостійна робота	240

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))	1	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Граматична структура англійської мови 1. Синтетичні та аналітичні мови; 2. Порядок слів у	практичне заняття	7-17	2 год. Проблемні завдання: 1. Розкрити граматичну структуру	5	вересень

<p>простому поширеному реченні; 3. Типи питальних речень; 4. Спонукальні речення; 5. Частини мови, їхня загальна класифікація та функціонування у реченні.</p>			<p>англійської мови. 2. Проаналізувати порядок слів у простому поширеному реченні; типи питальних речень. 3. Проаналізувати класифікацію частин мови, їхнє функціонування у реченні.</p>		
<p>Тема 2. Дієслово та його формально-граматичні ознаки 1. Правильні і неправильні дієслова; 2. Правопис і вимова дієслів із закінченнями “s/es”, “ed”, “ing”.</p>	<p>групова робота, практичне заняття</p>	<p>7-17</p>	<p>2 год. Проблемні завдання: 1. Визначити дієслово як частину мови та його формально-граматичні ознаки. 2. Проаналізувати правопис і вимову дієслів із закінченнями “s/es”, “ed”, “ing”.</p>	<p>5</p>	<p>вересень</p>
<p>Тема 3. Активний стан дієслова. Видо-часові форми групи Indefinite/Simple 1. Значення, вживання, утворення присудкових форм.</p>	<p>групова робота, практичні заняття</p>	<p>1, 2, 7-17</p>	<p>4 год. Проблемні завдання: Особливості вживання Present, Past, Future Simple 2. Виконання вправ.</p>	<p>5</p>	<p>вересень</p>
<p>Тема 4. Видо-часові форми групи Continuous/Progressive 1. Значення, вживання, утворення присудкових форм.</p>	<p>групова робота, практичні заняття, самостійна робота</p>	<p>1, 2, 7-17</p>	<p>4 год. Проблемні завдання: Особливості вживання Present, Past, Future Continuous/Progressive 2. Виконання вправ.</p>	<p>5</p>	<p>жовтень</p>
<p>Тема 5. Видо-часові форми групи Perfect 1. Значення, вживання, утворення присудкових</p>	<p>групова робота, практичні заняття,</p>	<p>1, 2, 7-17</p>	<p>4 год. Проблемні завдання: 1. Особливості</p>	<p>5</p>	<p>жовтень</p>

форм.			вживання Present, Past, Future Perfect 2. Виконання вправ.		
Тема 6. Видо-часові форми групи Perfect Continuous 1. Значення, вживання, утворення присудкових форм.	самостійна робота, практичні заняття	1, 2, 7-17	4 год. Проблемні завдання: 1. Особливості вживання Present, Past, Future Perfect Continuous 2. Виконання вправ.	5	листопад
Тема 7. Порівняння видо-часових форм активного стану	самостійна робота, практичне заняття	1, 2, 7-17	2 год. Проблемні завдання: 1. Порівняння видо-часових форм активного стану (минулий неозначений і минулий тривалий, теперішній доконаний і минулий неозначений, доконані і доконано-тривалі часи 2. Тематична контрольна робота.	5	листопад
Тема 8. Пасивний стан дієслова (видо-часові форми, об'єкт і суб'єкт дії, прийменники "by", "with").	самостійна робота, практичні заняття	1, 2, 7-17	4 год. Проблемні завдання: 1. Особливості вживання пасивного стану дієслова (видо-часові форми, об'єкт і суб'єкт дії, прийменники "by", "with"). 2. Виконання вправ.	5	листопад
Тема 9. Пряма і непряма мова	самостійна робота,	1, 2, 7-17	2 год. Проблемні	5	грудень

	практичне заняття		завдання: 1. Особливості вживання часових форм, сполучних, особових і присвійних займенників, обставин місця і часу при переведенні висловлювання з прямої в непряму мову. 2. Виконання вправ. 3. Тематична контрольна робота.		
Тема 10. Узгодження часів 1. Темпоральна послідовність, 2. Переклад українською мовою.	самостійна робота, практичне заняття	1, 2, 7-17	2 год. Проблемні завдання: 1. Особливості узгодження часів, темпоральна послідовність, 2. Підсумкова контрольна робота.	5	грудень
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий		
2	014.02 «Середня освіта. Мова та література (англійська)»	1	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Базові модальні дієслова (фізична і розумова здатність до виконання дії, дозвіл, порада, необхідність, заборона тощо).	практичні заняття	3, 6, 7-17	4 год. Проблемні завдання: 1. Розкрити особливості модальних дієслів. 2. Проаналізувати функції модальних дієслів.	5	лютий

<p>Тема 2. Еквіваленти модальних дієслів. Модальні дієслова у непрякій мові.</p>	<p>групова робота, практичне заняття</p>	<p>3, 6, 7-17</p>	<p>2 год. Проблемні завдання: 1. Проаналізувати еквіваленти модальних дієслів (часові форми, смислову значущість). 2. Проаналізувати модальні дієслова в непрякій мові. 3. Виконання вправ.</p>	<p>5</p>	<p>березень</p>
<p>Тема 3. Модальні дієслова з різними відтінками значень (можливість, (не)впевненість, припущення, імовірність, бажаність, сумнів тощо).</p>	<p>групова робота, практичні заняття</p>	<p>3, 6, 7-17</p>	<p>6 год. Проблемні завдання: 1. Особливості вживання модальних дієслів з різними відтінками значень (можливість, (не)впевненість, припущення, імовірність, бажаність, сумнів тощо) 2. Виконання поточної контрольної роботи.</p>	<p>5</p>	<p>березень</p>
<p>Тема 4. Іменник 1. Поняття (не)злічованості, однини і множини, 2. Партитивні конструкції, відмінки, рід.</p>	<p>групова робота, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>7-17</p>	<p>4 год. Проблемні завдання: 1. Особливості вживання іменників (поняття (не)злічованості, однини і множини, партитивні конструкції, відмінки, рід). 2. Виконання вправ.</p>	<p>5</p>	<p>квітень</p>
<p>Тема 5. Артикль. 1. Система артиклів та</p>	<p>практичні</p>	<p>7-17</p>	<p>6 год.</p>	<p>5</p>	<p>квітень</p>

<p>їхнє значення. 2. Вживання артиклів із загальними іменниками. 3. Вживання артиклів із абстрактними та речовинними іменниками. 4. Вживання артиклів із географічними та власними назвами (особовими іменниками), а також іншими власними іменами (історичними об'єктами, подіями, назвами газет тощо).</p>	<p>заняття, групова робота, самостійна робота</p>		<p>Проблемні завдання: 1. Особливості вживання артиклів із загальними іменниками. 2. Особливості вживання артиклів із абстрактними та речовинними іменниками. 3. Особливості вживання артиклів із географічними та власними назвами (особовими іменниками), а також іншими власними іменами (історичними об'єктами, подіями, назвами газет тощо). 4. Виконання вправ. 5. Тематична контрольна робота.</p>		
<p>Тема 6. Займенник (види, значення і граматичні особливості).</p>	<p>самостійна робота, практичне заняття</p>	<p>7-17</p>	<p>2 год. Проблемні завдання: 1. Особливості вживання займенників (види, значення і граматичні особливості). 2. Виконання вправ.</p>	<p>5</p>	<p>травень</p>
<p>Тема 7. Прикметник. Прислівник. 1. Прості і складені форми прикметника 2. Ступені порівняння прикметників 3. Порівняльні конструкції, підсилення вищого ступеня. 4. Прислівник (поділ за</p>	<p>самостійна робота практичне заняття</p>	<p>7-17</p>	<p>4 год. Проблемні завдання: 1. Проаналізувати особливості прикметників (прості і складені форми, ступені порівняння,</p>	<p>5</p>	<p>травень</p>

словотворчою структурою, класифікація) 5. Ступені порівняння прислівника.			порівняльні конструкції, підсилення вищого ступеня). 2. Проаналізувати прислівник (поділ за словотворчою структурою, класифікація, ступені порівняння). 2. Виконання вправ.		
Тема 10. Числівник 1. Кількісні і порядкові числівники 2. Прості, похідні і складені числівники 3. Дати; 4. Одиниці виміру ваги, довжини, рідини.	самостійна робота, практичне заняття	7-17	2 год. Проблемні завдання: 1. Проаналізувати особливості числівників (кількісні і порядкові, прості, похідні і складені; дати; одиниці виміру ваги, довжини, рідини). 2. Виконання підсумкової контрольної роботи.	5	травень - червень
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий		
3	014.02 «Середня освіта. Мова та література (англійська)»	2	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Безособові форми дієслова. Інфінітив. 1. Форми інфінітива. 2. Синтаксичні функції інфінітива. 3. Вживання інфінітива з часткою 'to' та без.	Практичні заняття, самостійна робота	5 (Lessons 1-12), 7-17	12 год. Завдання для опрацювання: 1. Розрізняти форми інфінітива у реченнях 2. Вивчити дієслова, після яких	10	вересень – жовтень

<p>4. Дієслово + Інфінітив 5. Прикметник + Інфінітив. 6. Іменник + Інфінітив. 7. Інфінітивна конструкція з прийменником 'for'. 8. Складний додаток з Інфінітивом. 9. Складний підмет з Інфінітивом. 10. Інфінітив у непрямій мові.</p>			<p>використовується інфінітив 3. Виконати заміну підрядних речень на речення зі складним додатком 4. Виконати вправи до кожної теми 5. Поточні контрольні роботи (переклад) 6. Тематична контрольна робота</p>		
<p>Тема 2. Герундій. 1. Форми герундія. Синтаксичні функції герундія. 2. Дієслово + Герундій. 3. Дієслівні фрази + прийменник + герундій. 4. Іменник + герундій. 5. Прикметник + герундій 6. Герундій vs. Інфінітив</p>	<p>Практичні заняття, самостійна робота</p>	<p>5 (Lessons 13-20), 7-17</p>	<p>8 год. Завдання для опрацювання: 1. Вивчити дієслова, дієслівні фрази, іменники і прикметники, після яких використовується герундій 2. Виконати вправи до кожної теми 3. Поточні контрольні роботи (переклад) 4. Тематична контрольна робота</p>	<p>10</p>	<p>жовтень – листопад</p>
<p>Тема 3. Дієприкметник. 1. Дієприкметник I. Форми дієприкметника I. 2. Синтаксичні функції дієприкметника. 3. Віддієслівний іменник vs. Герундій vs. Дієприкметник I. 4. Дієприкметник II та його синтаксичні функції. 5. Дієприкметники I і II у функції означення. 6. Складний додаток з Дієприкметником I. 7. Складний підмет з Дієприкметником I. 8. Дієприкметникові конструкції.</p>	<p>Практичні заняття, самостійна робота</p>	<p>5 (Lessons 21-30), 7-17</p>	<p>10 год. Завдання для опрацювання: 1. Визначити форми дієприкметника в реченнях. 2. Визначити за контекстом, чи форма V+ing – дієприкметник чи герундій 3. Виконати вправи до кожної теми 4. Поточні контрольні роботи (переклад) 5. Тематична контрольна робота</p>	<p>10</p>	<p>листопад – грудень</p>
<p>Семестр</p>	<p>Спеціальність</p>	<p>Курс (рік</p>	<p>Нормативний /</p>		

		навчання)	Вибірковий		
4	014.02 «Середня освіта. Мова та література (англійська)»	2	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера-тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Спосіб дії як категорія дієслова.</p> <p>1. Спосіб дії і модальність.</p> <p>2. Дійсний спосіб.</p> <p>Наказовий спосіб.</p> <p>3. Речення умови. Реальна умова. Проблематична умова.</p> <p>4. Речення умови. Нереальна умова (теп.ч. і мин. ч.)</p> <p>5. Змішані типи умовних речень. Сполучники в реченнях умови.</p> <p>6. Умовний спосіб Conditional Mood.</p> <p>7. Умовний спосіб Subjunctive I.</p> <p>8. Умовний спосіб Subjunctive II.</p> <p>9. Умовний спосіб Suppositional Mood</p>	Практичні заняття, самостійна робота	4, 7-17	28 год. Завдання для опрацювання: 1. Диференціювати способи дієслова англійської мови. 2. Вживати форми умовного способу у складнопідрядних реченнях 3. Виконати вправи до кожної теми 4. Поточні контрольні роботи (переклад) 5. Тематичні контрольні роботи.	25	лютий – травень
<p>Тема 2. Синтаксис.</p> <p>1. Поняття простого речення. Комунікативні типи речення: розповідне, питальне, спонукальне, окличне.</p> <p>2. Поняття поширеного, непоширеного речення. Поняття повного (двочленного), еліптичного речення. Називне речення.</p> <p>3. Підмет простого речення. Типи підметів та способи їх вираження.</p> <p>4. Присудок простого речення. Типи присудків (простий дієслівний та фразеологічний присудок; складений дієслівний присудок, іменний</p>	Практичне заняття, самостійна робота	7-17	2 год. Завдання для самостійного опрацювання: 1. Типи речень. 2. Типи підметів. 3. Типи присудків. 4. Типи другорядних членів речення.	5	травень – червень

<p>присудок і складений змішаний дієслівно-іменний присудок); способи їх вираження. 5. Другорядні члени речення (додаток, означення, обставина). Їхні типи та способи вираження. 6. Узгодження підмета і присудка в реченні.</p>				
6. Система оцінювання курсу				
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Аудиторна робота становить максимум 30 балів, бал за тематичні контрольні роботи становить 60 балів (3 тематичні контрольні), бал за самостійну роботу – 10.</p>			
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Передбачено тренувальні контрольні роботи (переклад); три тематичні контрольні роботи (переклад + тестування) (по 20 балів).</p>			
<p>Практичні заняття</p>	<p>Оцінюється робота на усіх практичних заняттях за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 30 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 6.</p>			
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>При виставленні заліку (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали за тематичні контрольні роботи.</p>			
7. Політика курсу				
<p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, тематичних контрольних робіт, самостійної роботи. Складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 100 балів, мінімум 50 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на практичних заняттях, активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання занять, пропущених з поважної причини. Студент, який не набрав 50 балів за рейтингом, до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск до складання заліку за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань) або за відомістю № 3 при комісії.</p>				
8. Рекомендована література				
<ol style="list-style-type: none"> English Grammar: Tenses in the Active Voice. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови для студентів I курсу англійського відділення / [уклад. Е.Є. Мінцис, Ю.Б. Мінцис, Т.Л. Марчук]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ) English Grammar: Reported Speech/ Passive Voice. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови для студентів I курсу англійського відділення / [уклад. Е.Є. Мінцис, Ю.Б. Мінцис, Т.Л. Марчук]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ) 				

3. Modal Verbs: Theory and Practice. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови для студентів 1-3 курсів англійського відділення / [уклад. Дойчик О.Я]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)
4. Moods: Theory and Practice: навчально-методичний посібник з практичної граматики англійської мови для студентів 2-3 курсів англійського відділення денної та заочної форм навчання. / [уклад. Дойчик О.Я]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)
5. Verbals: Theory and Practice: навчально-методичний посібник з практичної граматики англійської мови для студентів 2-3 курсів англійського відділення денної та заочної форм навчання (видання 2-ге, доповнене і перероблене). / [уклад. Дойчик О.Я]. – Івано-Франківськ, 2019. (бібліотека ПНУ)
6. Практикум з граматики сучасної англійської мови: модальні дієслова [навчально-методичний посібник для студентів I-II курсів / О.А. Дерев'янка, Л. М. Ікалюк, А.А. Тронь]. – [видання 3-є, перероблене і доповнене]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2012. (бібліотека ПНУ)
7. Каушанская В.Л. Грамматика английского языка [пособие для студентов педагогических институтов и университетов] / В.Л. Каушанская и др. – [7-е издание]. –М., 2009. (бібліотека ПНУ)
8. Каушанская В.Л. Сборник упражнений по грамматике английского языка [пособие для студентов педагогических институтов и университетов] / В.Л. Каушанская и др. – [7-е издание]. –М., 2009. (бібліотека ПНУ)
9. Черноватий Л.М. Практична граMATика англійської мови з вправами [посібник для студентів вищих закладів освіти]: у 2 т. / Л.М. Черноватий, В.І. Карабан, І.Ю. Набокова та ін. – Вінниця: Нова книга, 2006. (бібліотека ПНУ)
10. Alexander, L.G. Longman Advanced Grammar [Reference and Practice] / L.G. Alexander. – [13th impression]. – Longman, 2007. (http://www.e4thai.com/e4e/images/pdf2/longman_advanced_grammar.pdf)
11. Alexander L.G. Longman English Grammar. NY, 2006. (<https://studfile.net/preview/2448889/>)
12. Alexander L.G. Longman English Grammar Practice. NY, 1998 (<https://english4u.com.vn/Uploads/files/Longman%20English%20Grammar%20Practice.pdf>)
13. Eastwood, John. Oxford Guide to English Grammar / John Eastwood. – Oxford University Press, 1994. (https://www.uop.edu.jo/download/research/members/oxford_guide_to_english_grammar.pdf)
14. Longman Advanced Learner's Grammar [a self-study reference & practice book with answers]. [ed. by Mark Foley & Diane Hall]. PEL, 2003 (<https://epdf.pub/longman-advanced-learners-grammar.html>)
15. Longman Student Grammar of Spoken and Written English. [ed. by D. Biber, S. Conrad, G. Leech]. PEL, 2002 (<https://epdf.pub/longman-advanced-learners-grammar.html>)
16. Murphy, Raymond. English Grammar in Use: [A self-Study Reference and Practice Book for Intermediate Students, with answers] / Raymond Murphy. – Cambridge University Press, 1998. (http://frenchenglish.ru/murphy_english_grammar.html)
17. Swan, M. Practical English Usage. Oxford University Press, 2005. (<http://ielts-house.net/Ebook/Vocabulary/Practical%20English%20usage.pdf>)

Викладачі: Думчак І.М., Дойчик О.Я.